

İkinci Öğretim

FİZYOKRASİ, LAISSEZ- FAIRE GÖRÜŞÜNÜN ORTAYA ÇIKIŞI

HAZIRLAYANLAR

- ▶ **Fatma Demir**
- ▶ **Seren Danayiyen**
- ▶ **Melike Eldem**
- ▶ **Ayşegül Ay**
- ▶ **Elif Kadir**
- ▶ **Nazife Nur Cin**

1. Fizyokrasi

- Merkantilizmin teorik görüşlerine duyulan tepki Fransa'dan, İngiltereye oranla daha fazladır.
- Fransız ekonomisi tarıma dayalı olduğu için Jean Baptiste'nin sanayileşmeye teşvik etme çabası yarar sağlamamıştır.
- Mültezimler belli bölgenin vergi tahsilatını `belli bir fiyattan` satın alıyor fazla tahsilatı kendi karlarına oluşturuluyordu. Bu durum sonunda Fransız ihtilaline yol açan sefalet ve huzursuzluklar ortaya çıkmıştır.
- Bu durum karşısında fizyokratlar halk ayaklanmasını önlemek için bir takım ekonomik düzenlemeler önererek ortaya çıktılar.

- Fizyokratlar iktisadi düşünce tarihinde ilk defa Kuhn'un 'paradigma' tanımına uygun 'düşünce okulunu' oluşturmuşlardır.
- Bu okulun lideri olan Quesnay'ın bilim adamı ve bütün ömrünü düşüncelerinin gelişmesini hasretmemiş olması onun liderliğini ve fizyokrasının kısa ömürlü olmasına neden olmuştur.
- Fizyokratlar 'nedensellik' ilişkisi ve 'düzenlilik ilkesi' bulmak amacıyla yola çıkmışlar.
- Fizyokratlar 'Encyclopedists' adı verilen felsefi bir okul oluşturmuşlardır.

- Dönemin Başka bir özelliği ise Felsefe ile İktisat arasında çok sıkı bir ilgi olması ve iktisatın `moral felsefe` nin bir dalı olarak gelişmesidir.
- John Locke fizyokratın babasıdır. Rasyonalizime ve doğal düzene önem vermiştir.
- Descartes ve Locke felsefi açıdan dualist (zihin ya da madde) nitelendirmiştir.
- Locke bilgiyi duylara dayandırarak zihni pasif saymış, fikir üretme yoluyla zihnin bilgiyi üretebileceğini kabul etmiştir. Locke meteryalizme ağırlık vermiştir.
- Descartes ise bilginin kaynağının insan bilince öne sürmüştür. Descartes idealizme ağırlık vermiştir.
- Fizyokratlar bir yandan Descartes'in felsefesini benimserken Diğer yandan da Locke'nin felsefesinide benimsemişlerdir.
- Rousseau'nın görüşlerini benimseyen fizyokratlara göre dünyada her şey ideal bir düzene sahiptir. Yasaları tanrının isteklerini yansıtır. Bu düzene `doğal düzen` adı vermişlerdir.

- Toplumda birde pozitif düzen vardır bu düzenin yasalarını insanlar belirler. Bu düzen mevcut hükümetin eksikliklerini yansıtır.
- Fizyokratların asıl amacı doğal düzenin temel ilişkilerini açıklamak ve pozitif düzen yasalarının doğal düzen ilkelerine uygunluğunu sağlamaktır.
- 18 yüzyılda doğal bilimde meydana gelen değişimler karşısında fizyokratlar önce üretimin ve malların değişmez doğal yasalara göre meydana geldiğini düşünürler ve sonrada gelir bölüşümü problemini tıpkı bir fizik problemi gibi ele alıp çözümlmeye çalışmışlar.
- Fizyokratlar Locke'nin düşüncelerini benimseyerek `fert` ve `ferdi hakları` ön plana çıkarmışlardır.
- Fizyokratlara göre ekonomik sisteminin temelini `kişisel çıkar` ilkesi oluşturur. Ünlü sloganları `bırakınız yapsınlar bırakınız geçsinler` dir.
- Fizyokratlara göre hükümetin tek görevi insan yaşamının özgürlüğünün ve mülkiyetinin korunması olmalıdır. İnsan eliyle yapılacak yasalar buna yönelik olmalıdır.

2. Doğal Düzen ve Doğal Yasalar

- Fizyokrasi kelimesi fransız `physiarrate` kelimesinden gelmiştir. Bu kelime ilk defa Dopont de Nemours 1776 yılında ve Qesnay'ın ölümünden sonra kullanılmıştır. Bu kelimenin Yunanca aslından kaynaklanan anlamı `doğa yasası`dır.
- Dünyada mevcut `fiziksel düzen` gibi bir toplumsal düzen vardır. Bu doğal düzene uyulduğunda `en yüksek mutluluğu` sağlayacaktır. Aksi takdirde bu yasaların ihlali feci sonuçlar yaratır.
- Doğaya uygun yasa gereksizdir. Doğaya aykırı yasa ise uzun dönemde mutlaka ortadan kalkacaktır; Çünkü doğal yasası üstündür. Bu düşünce ünlü kural `bırakınız yapsınlar bırakınız geçsinler`in temelini oluşturur.
- Bu kural ile fizyokratlar bir monarşi yönetimindeki Fransa ile tam özgür bir Fransa'yı mukayese etme yolunu açıyordu.

- Fizyokratlara göre yönetim işi genellikle sanıldığıının aksine karmaşık bir iş değildi çünkü her aklı başında vatandaş doğa kurallarına itaat edecek ve kuralları yapacak pek az iş kalacaktı. Her aydın insan kuralın sadece doğa yasalarını uygulanması için bir araç olduğunu bilecektir.
- Fizyokratlar politik özgürlüğü hor görmüşlerdir Çünkü seçilmiş temsilciler onlara göre hiçbir zaman kişisel çıkarlarla grup çıkarlarını birbirleriyle uzlaştıramazdı. Görülüyor ki fizyokratlar demokrasi yani halkın kendi kendini yönetiminden yana değildir. Ayrıca onlar bencil bir despottan yana da değillerdir. Onların isteği mutluluğa giden yolun Doğa yasasına uymaktan geçtiğini bilen ve tepeden inme devrimler yapacak bir `iyilik sever despot` tur.
- Quesnay ve takipçilerinin çalışması iktisatın bağımsız bir bilim dalı olarak doğuşunu simgeler `soyutlama` yöntemini kullanarak fizyokratlar İktisat tarihinde ilk defa ekonomik tablo ile şekillenen soyut analiz örneğini ortaya koymuşlardır.

- Descartes, Hobbes ve Hume gibi filozoflar bilginin insan duyuları ile elde edebileceği görüşünü reddetmişler ve bunun yerine bilginin doğuştan sonra kazanıldığını çünkü algılanan gerçeklerin insan aklını oluşturduğunu öne sürmüşlerdir. Fizyokratlar da gerçeklerle ilgilenmişlerdir. Ancak bu gerçekler hasta ve ihtilalin eşiğinde bulunan bir toplumun gerçekleriydi. Fizyokratlar gerçeklerden yola çıkarak doğal düzene bilgisiz kişiler tarafından bir müdahale yapılmadığı takdirde ekonomimizin kendiliğinden istenen en iyi sonuçlara ulaşacaksınız savunmuşlardır.

3. Üretim, Net Üretim ve Tek Vergi

Üretim ve zenginlik konusunda ilk ciddi anlaşmaları Fizyokratlar gerçekleştirmiştir. Hatırlanacağı üzere merkantalistlere göre zenginlik ile hazine eş anlamlıydı ve Bir ülkeyi sadece ticaretin zenginleştireceğine inanılırdı . Fizyokratlar ise,Zenginliğin;Çiftçilik, Balıkçılık ve Madencilik gibi faaliyet alanlarında ve Doğan'ın yardımı ile üretilen mallardan oluşacağı söyleniyordu. Bu görüş her ne kadar Sadece Temel sektörleri dikkate alıyorsa da merkantilist görüşe göre çok gelişmiş bir anlayışı göstermekteydi.

Servet'in kaynağının sadece Toprak olduğunu düşünmeleri fizyokratların toprak üzerinde özellikle çiftçilikte kullanılan emeğin üretken olacağını öne sürmeleri ne neden olmuştur. Ayrıca tarıma verdikleri önem nedeniyle fizyokrat düşünceye tarımsal sistem (agricultural system) adıda Verilmiştir. Örneğin Adam Smith fizyokrasi den bu şekilde söz etmiştir. Fizyokratlar bir ekonominin 3 sınıftan oluştuğunu düşünür. Mülk (Toprak) Sahipleri sınıfı, Çiftçi Sınıfı ve üretken olmayan sınıfı. Bu üç sınıfın niteliği ve ekonomide oynadıkları rol fizyokratların 'Produit net' adını verdikleri

'net üretim' kavramı ile açıklanabilir. Bir sınıf, Eğer net üretimi yapabiliyorsa Yani kendi geçimi için gerekenden daha fazla bir üretim yapabiliyorsa üretken yani verimlidir. sadece üzerinde tarım yaptıkları toprağı mal sahiplerinden kiralayan Çiftçi sınıfı üretken bir sınıftır. Çiftçiler ve onlar gibi toprak üzerinde çalışan madenciler ile balıkçılarda doğanın yardımından yararlandıkları için; kendi geçimlerine yetenden daha fazlasını yapabilmekte ve üretken Hale gelebilmektedirler bu düşünce sistemi içinde üretim kavramına değişik bir anlam verildiğine özellikle dikkat etmek gerekir fizyokratlara göre üretim üretim için kullanılan malzemeden daha fazla bir ürün elde etmek teknik deyimle bir artık değer yaratmak demektir Ayrıca bu artık değer mutlaka bir cins mal olmalı yani fiziki varlığa sahip olmalıdır teknik değışle reel üretim olmalıdır.

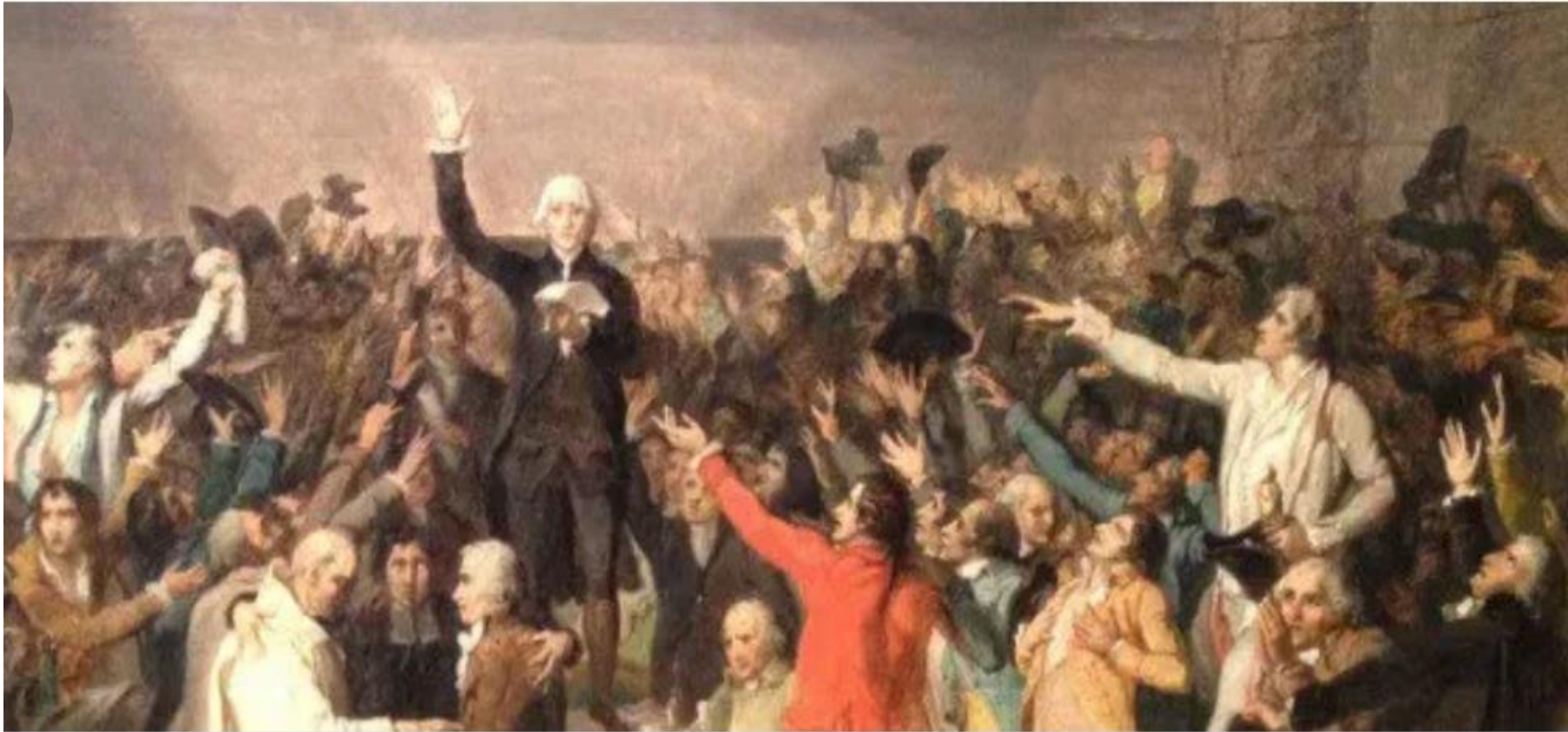

Üretken olmayan sınıf yani toprak sahipleri ile çiftçi madenci ve Balıkçıların dışında kalanlar net üretimde bulunamazlar. Mesela el sanatı ile uğraşan bir kişi esnaf ve veya zanaatkar tüketicinin kullanımına hazır bir ürün yaratabilir. Ancak bu ürünün değeri üretim ve gerekli hammadde ile üretimde harcanan emeğe eşit olacaktır. Dolayısıyla bu tür bir üretim faaliyeti net üretimde bulunamaz. Bu nedenle bunlara verimsiz sınıf adı verilir. Sadece Çiftçiler balıkçılar ve Madenciler net üretim yapabildiklerine ve bunun da esas nedeni doğanın cömertliği olduğuna göre net üretimin veya sonradan bu terimin yerini alacak olan bir başka terim ile söyleyecek olursak üretim fazlasının (artık değer) kaynağı toprak kaynağı.

Temel faaliyet alanları özellikle tarım ulusun refahını bağlı olduğu net üretimi yaratan faaliyet alanları olduğu için iyi işleyen Bir ekonomide öncelikler onlara verilmelidir. Bunun içinde Ticaret ve finansman alanlarında çalışanların sayısı mümkün olan en düşük düzeye indirilmelidir. Çünkü fizyokratlar tüccarlarla finansmancıları net üretim yaratmayan kişiler olarak hor görmüştür.

Fizyokratlar toplumsal sınıflar arasında meydana gelen harcama akımlarının niteliğini ve etkilerini incelerken zorunlu olarak tasarruflarda ilgilenmişlerdir. Ancak ilginç olan nokta fizyokratların tasarrufu ekonomi yönünden yararlı görmemeleridir. Hangi kaynaktan elde edilirse edilsin ve ekonomide nasıl kullanılırsa kullanılsın tasarruf yararlı bir ekonomik faaliyet değildir. Onların böyle bir görüşe sahip olmalarının nedeni Aylak birikiminin yani elde tutulan paranın, tarım ürünleri fiyatının düşmesine ve dolayısıyla net ürünün azalmasına neden olacağı endişesidir. Fizyokratlara göre toprak sahiplerinin ve en büyük toprak sahibi olarak kralın ve verimsiz sınıf mensuplarının, yaşama tarzları, yani ne tür ve ne miktar harcama yaptıkları, ülkedeki ekonomik faaliyetin hem çeşitini ve hem de seviyesini belirleyecektir.

Fizyokratlar hem geleneksel arazi vergisi muafiyetinin kaldırılmasını ve hem de çeşitli vergiler yerine bir `tek vergi` adını verdikleri bir verginin uygulanmasını ve bütün toprak sahiplerinin ulusal net üretimdeki paylarına göre bu vergiyi ödemelerini istemişlerdir. Fizyokratlar `net ürün` yaratan tek sektörün tarım olduğunu öne süren görüşleriyle tutarlı bir biçimde önerdikleri bu `tek vergi` arazi gelirinden alınması gerektiğini savunmuşlardır. Böylece hem çeşitli vergiler ortadan kaldırılacak, vergi toplama işlemi kolaylaştırılmış olacak ve hem de arazi sahibi çiftçinin ekonomik durumu iyileştirilmiş olacaktı.

Fizyokratlara göre ücretler ve kârlar mevcut rekabet nedeniyle minimum seviyelerine inecek ve ekonomide üretim masraflarını aşan gelir sadece topraktan elde edilecekti. Bu nedenle kendilerinden önce Locke ve diğer düşünürler tarafından öne sürüldüğü gibi Fizyokratlar da bütün vergilerin sonunda toprak gelirinden ödenmesi gerektiğini düşünmüşlerdir. Vergiyi sonunda kimler ödüyorsa önceden onlara ödetmek daha iyi bir vergileme yöntemidir. Çünkü verginin bir kişiden başka bir kişiye yansıtılması vergi yükünün artmasına neden olur.

Fizyokratlar vergi aktarılmasını modern anlamda düşünmemişlerdir. Onlar daha ziyade çiftçilerin veya verimsiz sınıfın vergilendirilmesi halinde net üretim miktarının azalacağını öne sürmüşlerdir. Onlara göre eğer vergiler Çiftçiler üzerine konulursa Bu onların Gelecek dönem ürününü finanse etme gücünü azaltacak ve dolayısıyla gelecek hasat döneminde elde edilecek net ürün miktarı düşecektir. Dolayısıyla vergi yükü toprak sahibi sınıfının üzerine kalacaktır. Aynı şekilde verimsiz sınıf vergilendirilirse Onların da tarım ürünlerine yapacakları harcamalar azalacak ve sonuçta yine net ürün miktarı düşecektir. Bu nedenle fizyokratlar doğrudan doğruya net ürünün vergilendirilmesinin daha sağlam ve daha ekonomik olacağını düşünmüşlerdir. Fizyokratlar bir adım daha ileri giderek tek verginin net ürünün üçte birine eşit olmasını da önermişlerdir. Onlara göre diğer harcamalar azaltılır ve tarımın verimi arttırılırsa Bu orandaki bir vergi devlete yeterli olacaktır.

4. Ticaret ve Nüfus

Daha önce de belirtilmiş olduğu gibi fizyokratlar ticari ‘sadece üretilen malların el değıştirmesini sağlıyor’ düşüncesiyle üretken bir faaliyet olarak kabul etmemişlerdir. Bu açıdan merkantilistlerle fizyokratlar arasındaki fark çarpıcıdır. Merkantilistler hem ulusal ve hem de uluslararası ticaretin ulusal zenginliği arttıran tek uğraş olduğunu kabul etmiş ve Colbert bu düşünce ile çeşitli önlemler almıştı. Fizyokratlar hem merkantilistlerin görüşlerine ve hem de Colbert’in aldığı önlemlere karşı çıkmışlardır. Çünkü kendi görüşlerine göre ticaret fazlası yaratma çabaları tarımsal ürünlere olan talebi azaltarak ulusal zenginliği olumsuz yönde etkileyecekti.

Ancak bu görüşlerine rağmen fizyokratlar serbest ticareti desteklemişlerdir.

5. Öncüler: Boisguilbert ve Vauban

‘Fransızların merkankantalizme isyanı’ olarak nitelendirilen fizyokrasi aniden ortaya çıkmamış aksine 17 yüzyılın sonlarında Boisguilbert 1695 te ‘Fransanın mevcut düzendeki durumu’ adlı kitabı ile fizyokrasinin ilk adımı atılmıştır.

Fizyokrat görüşlerin ve önerilerin öncüleri Boisguilbert ve Vauban 14. Louis döneminde yaşayan ekonomik ve sosyal huzursuzluğa şiddetle tepki göstermiştir. Bunun nedeni vergi reformlarına ve hububat ihracatına uygulanan verginin kaldırılmasıdır. Boisguilbert daha sonra sahneye çıkacak fizyokratların fikirlerini müjdelercesine toprağı Zenginliğin temel kaynağı olarak kabul etti ve merkantilistlere kıymetli madenleri önem verdikleri için şiddetle eleştirdi. Ona göre zenginliğı yaratmanın temel şartı ‘doğal düzene’uymayan ve insan eliyle yaratılmış birçok engelin yok edilmesinde saklıydı. Bu yüzden kötü kullanılan vergiler gümrük resimleri monopolcü Lonca uygulamaları kaldırılmalıydı.Vauban ise vergi reformuna öncelik vermiş ve bütün dolaysız vergileri kaldırarak yerine tek bir şahıs vergisi olmasını önermiştir.

Boisguilbert

Vauban

6. Kurucu: Quesnay

Quesnay ciddi bir eğitim görememiş Hatta 10 yaşına geldiğinde okuma yazma öğrenememiştir ancak doktorluğa heves ettikten sonra kendini hızla yetiştirmiş ve kısa sürede Cerrah olmuştur. Quesnay genelde doğaya olan inancından dolayı köylünün içinde bulunduğu kötü durumla ilgilenmiş ve bunun Fransa'yı sarsan ekonomik hastalıklarla ilişkisi ne araştırmıştır. 'Yoksul köylü, yoksul ülke ; yoksul ülke, yoksul kral' sözleri Quesnay'ın köylünün yoksulluğuna verdiği büyük önemi yansıtır. Quesnay 1758 de 'Nüfus tarım ve ticaret üzerine ilginç sorular' adlı eseri ile ünlü kitabı 'ekonomik tablo' ilk baskısını yayınlar 'Tarım dergisine vatandaş takvimi' adlı periyodiklerde görüşleri yerlerini almıştır. Yazılarının arasında en iyileri ' sanayinin ve ticaretin yararları üzerine notlar' ve ' zanaatkarların işleri üzerine konuşmalar' dır. En önemli makalesi ise 'Ekonomik tablonun aritmetik formülünün analizidir' bu makale ile ekonomik tablonun basitleştirilmiş bir versiyonunu ortaya koymuştur.

Ekonomik Tablo

İktisat tarihinde Modern teorilerin öncülerinden biri olarak kabul edilen ekonomik tablo Makro açıdan bir ulusal ekonomide dengenin ne anlama geldiğini ve nasıl ulaşıldığını açıklayan ilk çalışmadır. 'Kapalı' ve 'statik' bir ekonomi varsayımına dayanır. Yani ekonomide dış Ticaret yoktur ve tasarruflar kapitalin yenilenmesine yetecek kadardır. Ayrıca toprakta Özel mülkiyet olduğu Toprak sahibini çiftçilerden kira aldığı çiftçilerin kendi kapitalini kullandığı ve gerekli olduğu kadar ücretli Emek istihdam ettiği varsayılmıştır. Analiz ekonominin tarım sektörü ile sınırlıdır ve analizin Odak noktasını oluşturan net ürün sadece tarımsal üretimden elde edilmektedir. Kısaca söylemek gerekirse ekonomik tablo net ürünün yaratılmasını 3 sınıf arasında dolaşımını ve Nihayet Ertesi yıl yeniden üretilmesini incelemek amacıyla hazırlanır tablonun birinci kolonunda üretken sektör olan tarımın yıllık avansını 3 kolonunda kısır olan sanayi sektörünün yıllık avansını gösterir. Ortadaki kolon ise Toprak sahiplerinin gelirlerini ve bu geliri nasıl harcadıklarını gösterir.

Her kolonun ilk rafındaki rakamlar; malların ve gelirin dolaşımı başlamadan önce bu üç sektörün sahip olduğu malların Kıymetini ve gelirini gösterir. Bu rakamlar özel bir orana göre belirlenir üretken sınıfın gelire ve yıllık avansın eşit olup, kısır sınıfın yıllık avansını iki katına eşittir. Quesnay genellikle Toprak sahiplerinin gelirlerinin yarısını tarım ürünlerini diğer yarısını da Sanayi ürünleri almakta kullanacağını farz eder. Tabloda her sektörün kendi ürününe harcadığı gelir miktarı gösterilmez.

EKONOMİK TABLO

İncelenecek konular: (1) Üç tür harcama; (2) Kaynakları, (3) Avansları; (4) Dağılımları; (5) Etkileri; (6) Yeniden üretimleri; (7) Birbirleriyle ilişkileri; (8) Nüfus ile ilişkileri; (9) Tarım ile ilişkileri; (10) Sanayi ile ilişkileri; (11) Ticaret ile ilişkileri; (12) Ulusun toplam zenginliği ile ilişkileri.

ÜRETKEN HARCAMALAR

Tarım ve diğerlerine oranla

Yıllık Avans

600 L.lik bir gelir üretmek için 600 L. lik avans gereklidir.

GELİRİN HARCANMASI

Vergiler çıktıktan sonra üretken ve verimsiz harcamalar arasında dağıtılır.

Yıllık Gelir

VERİMSİZ HARCAMALAR

Sanayie ve diğerlerine Oranla

Yıllık avans

600	Net üretim buraya gider	600	Yarısı buraya gider	600
300	Yarısı	300	Yarısı	300
150	net üretim	150		150
75		75		75
37.10		37.10		37.10
18.15		18.15		18.15
9.7.6		9.7.6		9.7.6
4.13.9		4.13.9		4.13.9
2.6.10		2.6.10		2.6.10
1.3.5		1.3.5		1.3.5
0.11.8		0.11.8		0.11.8
0.5.10		0.5.10		0.5.10
0.2.11		0.2.11		0.2.11
0.1.5		0.1.5		0.1.5

Tabloda meydana gelen gelir harcama akımı çiftçilerin ve zanaatkarların ellerinde harcanacak para kalmayıncaya kadar devam eder. Başka bir deyişle sektörler arası mal ve gelir akımı sektörlerin geliri kullandıkları yıllık avansa eşit olduğu zaman sona erer. Tabloya göre her sektör ikinci raftan son rafa kadar olan rakamların toplamına eşit yani 600 Livrelik bir gelir elde eder. Böylece üretken ve kısır sektörler yıllık avansların a denk bir gelir elde etmiş olacağı gibi Toprak sahipleri de harcadıkları gelirleri yeniden kazanırlar.

1766 da yayınladığı 'ekonomik tablonun aritmetik formülünün analizi' adlı makalesinde Quesnay ekonomik tablonun nihai şeklini oluşturmuştur. Özet olarak kısır sektör avanslarının tümüyle tarımsal ürünlerinden oluştuğunu farz etmiştir. Ayrıca çiftçilerin satın aldı Sanayi ürünlerini verdikleri avans faizi olarak kabul etmiştir.

Ekonomik Tablonun Formülü

1976'da yayınladığı ekonomik tablonun analizinde adlı makalesinde Quesnay ekonomik tablonun nihai şeklini oluşturmuştur.

Quesnay işlemleri özet olarak göstermiş ve kısır sektör avanslarının tümüyle tarımsal ürünlerden olduğunu farz etmiştir. Ayrıca çiftçilerin satın aldığı Sanayi ürününü verdikleri avans faizi olarak kabul etmiştir. Quesnay tablonun bir özetini yapmış. Literatürde Input-output tablosuna dönüştürülür. Eğer Toprak sahipleri üretken sınıfa topraklarını iyileştirmek ve gelirlerini arttırmak için kar sınıfından daha fazla harcama yaparlarsa gelir artar. Bu açıklanan haliyle tablo ekonominin bir denge halinde olduğu durumu Yani milli gelirin Kendini yeniden üretmeye hazır olduğu durumu gösterir. Tabloda öngörülen denge hali fizyokratların benimsediği doğal düzen ilkesine de uygundur.

Toprak Sahibi Tüccarlar ve Müteşebbisler

Toprak sahiplerinin statüsü konusunda fizyokratların arasında görüş birliği yoktur.Quesnay'ın bu konuda ilk yazdıkları ve son yazdıkları tutarsızdır. İlk olarak Toprak sahipleri doğrudan doğruya hammadde üretimi ile ilgilenmedikleri için verimsizdir. Toprak sahiplerinin elde ettikleri rant geliri hak edilmemiş gelir olmaktadır.Quesnay Görüşünü değiştirmiştir. Toprak sahiplerinin kısmen üretken olduğunu savunmuştur. Fizyokratlar zanaatkarların faaliyetini Ticaret ve finansman ile uğraşanlara oranla daha verimli bulurlar Çünkü zanaatkarlar işlediği hammaddeye bir değer eklerler.Quesnay'ın iki önemli takipçisi sayılan Mecier Dela Riviere ve Abbe Dovdeav da Toprak sahiplerinin üretken sayılması gerektiğini savunmuştur.

Fizyokratlar zanaatkarların faaliyetlerini Ticaret finansman ile uğraşanlara oranla daha verimli bulurlar Çünkü zanaatkarlar işledikleri hammaddeye bir değer eklerler.Quesnay tabloda sadece Toprak sahiplerini Çiftçiler ve zanaatkarlar üzerinde Durmuş tüccarlara değinmemiştir. Bunun sebebi; bütün piyasalara serbest rekabet egemen olacağı için profesyonel tüccarlara gerek kalmayacaktır.

Kapital ve Faiz

Quesnay'ın bütün ekonomik teorisi 2 kavrama dayanır. Bunlar; Kapital ve net üretimdir. Quesnay avans kelimesini üretim sürecinde hazır olarak elde bulunan ve üretimde girdi olarak bütün malları ifade etmek için kullanmıştır. Tek üretken sektör tarım sektörü olduğu görülerek tarıma ayrılan avanslar üzerinde önemle durmuştur. Yıllık avanslar ve orijinal avanslar olmak üzere iki tür avans vardır.

- 1) **Yıllık Avanslar:** üretim süreci içinde tamamıyla tüketilen mallardan oluşup döner sermaye karşıtıdır.
- 2) **Orijinal Avanslar:** birden çok üretim sürecinde kullanılan ve her süreçte belli bir aşınmaya uğrayan mallardır. Sabit sermaye tanımına uymaktadır. Quase ne ya göre faiz bir 'Doğal yasaya' Tabidir ve topraktan elde edilen gelire dayanır. Yani faiz topraktan elde edilerek gelire göre az veya çok olacak.

Fazla Üretim

Fazlı üretim fizyokratlar dan önce de kullanılmış kavramdır.Quesnay a göre net üretim her üretim devresinde elde edilen yeni üretimdir.Quesnay Net üretimin bölüşümü sorunuyla ilgilendiği gibi vergi politikasını da buna dayandırmıştır. Ona göre tarım yegeni net üretim üretebilen sektördü. Ve tarımda üretilen bu fazla üretimin vergilendirmesi yeniden üretim sürecine zarar vermeyecek tek vergileme yöntemi idi. Fazla üretimin sınıflar arasında dağıtımı quesnay a göre teknolojik sektörler e değil geleneklere veya yasalara bağlıydı. Gelenek ve yasalarda fazla üretimin Kral ve kiliseye ait olduğunu söylüyor.

Quesnay ve Fiyat

Quesnay in düşüncelerini incelerken en önemli yeri tablo olması. Onun diğer ekonomik düşüncelerinin bu aradada kıymet ve fiyat ile ilgili düşüncelerinin göz ardı edilmesine neden olmuştur. Quesnay in İktisadi tamamı ile fiziksel bir modele dayanır. Tarımda aynı mallar hem girdi hem de ürün olarak ele alınır. Ve fazla üretimde tarımsal ürünün bu iki türü arasındaki fark ile ölçülür. Quesnay da malların kullanım kıymeti ile değişim kıymetini birbirinden ayırır. Fizyokratik İktisatta yer alan bir başka fiyat türü Temel fiyattır. Temel fiyat üretim için gerekli bütün masraflardan oluşur.

Quesnay ve diğer önde gelen fizyokratların dikkate aldıkları bir fiyat türü de piyasa fiyatıydı. Fizyokratlar herhangi bir malın piyasa fiyatının sık sık değiştiği nedenini araştırmıştır.

Quesnay in malların kıymetinin onları elde etmek için harcanan Emek miktarını değil piyasanın büyüklüğüne ve o malı isteyenlerin sayısına bağlı olduğunu söylemiştir. Quesnay in düşüncesinde ürün fiyatları ile gelir bölüşümü arasında sıkı bir ilişki vardır. Fiyat teorisi quesnay in ekonomik kalkınma ile ilgili düşüncelerini de yansımıştır. Quesnay ın ilk defa bir genel analiz çerçevesi ekonomik sistemin en önemli sorunlarına cevaplar getiren Tutarlı bir teori geliştirmeye çalışmıştır. Quesnay in düşüncesini birbirine bağlayan bir bağ olarak ele alınabilir ve quesnay fazla ürün veya artık ürün teorisinin kurucusu olarak kabul edilir. Son yıllarda fizyokrasi ile ilgili bir başka tartışma konusu ise Kârın net üretimin bir kısmını olan devamlı bir gelir türü olup olmadığı ile ilgilidir. Quesnay Çağrı devamlılık gösteren bir gelir türü olarak ele almıştır. Bu görüşü savunan Meek'e göre; çiftçinin karının net üretimin geçici bir Payı olup sonunda ranta dönüşeceğini öne sürmüştür. Fizyokratlar Çiftçi karının devamlı olacağını ve Capital birikimin ana kaynağını oluşturacağını düşünmüşlerdir.

7. Turgot

Fizyokrazi okulunun ikinci büyük ismi Robert Jacques Turgot (1727-1781) dır. Donanma Bakanı ve Maliye Bakanı olarak Fransız hükümetinde görev yapmıştır. Fransa'da «corvée» ve «milice» adlarıyla bilinen öşür sistemini, para ile ödenen vergiler haline dönüştürmüş, loncaları kapatmış, 1769 ve 1772 yıllarında ortaya çıkan açlık dönemlerinde fakirlere iş ve yemek veren kuruluşlar kurmuş, tarım ürünleri ihracatına uygulanan yasakları kaldırmıştır.

Yunanca, Latince, İbranice, İspanyolca, Almanca, İtalyanca, ve İngilizce'yi okuyabildiği Almanca, İtalyanca ve İngilizce'yi çok iyi konuştuğu biliniyor.

Turgot genellikle fizyokratik bir iktisatçı olarak anılırsa da, düşünce bakımından Fizyokrasi ile Klasik İktisat Teorisi arasında kalmıştır.

Hocasının Gournay olduğunu söylemiştir.

Turgot, 1751 yılında yayınladığı «Evrensel Tarih Üstüne» adlı eserinde toplum yaşamının geçirdiği evreleri sonradan «Dört Aşama Teorisi» diye adlandırılan bir yaklaşımla açıklamıştır.

Turgot'ya göre insanlık sırasıyla avcılık çobanlık ve çiftçilik aşamalarından geçtikten sonra ticari toplum halini almıştır. Bu eserlerinin en önemlisi «Zenginliğin Üretimi ve Bölüşümü Üzerine Düşünceler» dir. Bu eserinde onun fizyokrasi den büyük ölçüde ayrıldığını ve A. Smith'in sonradan geliştireceği bazı yeni fikirleri ortaya attığını gösterir. Her şeyden önce Turgot, bütün sektörlerde kapital kullanımı ile ilgilenmiştir

Daha sonra A. Smith'in de yapacağı gibi kapital kullanımı ile iş bölümü arasındaki ilişki üzerinde durmuştur. İş bölümü arttıkça kapitale duyulan ihtiyacın artacağını ve kapital kullanımı arttıkça üretim süresinin uzadığını belirtmiştir. Bir başka katkı olarak toplumun gereksinme duyacağı kapitali yeni bir sınıfın, «kapitalist-müteşebbis» sınıfın sağlayacağını söylemiştir.

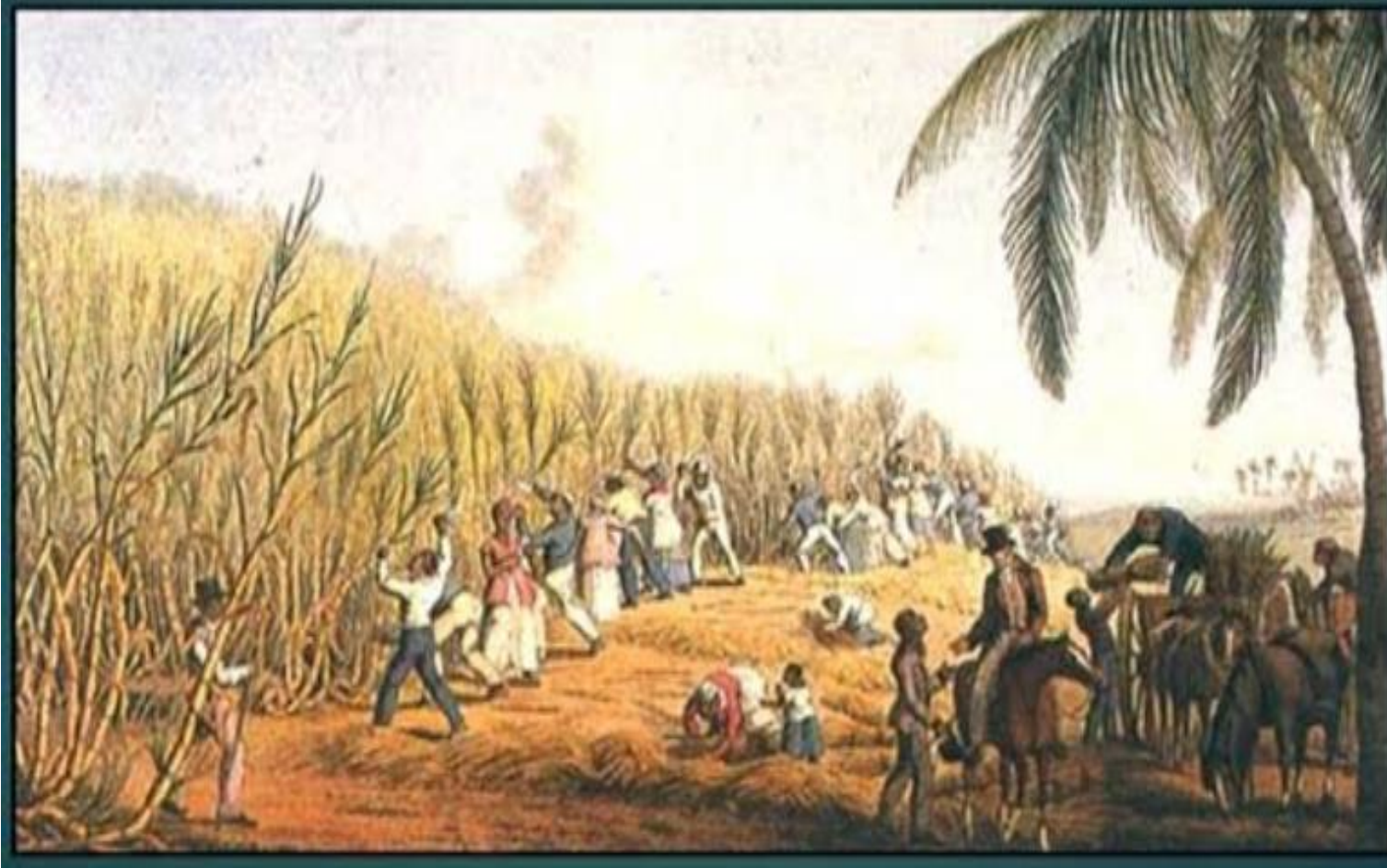
Turgot, kârı açıkça üretken yatırma bağlar ve bir faiz unsuru ile risk karşılığı alınması gereken bir primi kapsadığını ve bunlara ek olarak müteşebbisin yatırım yapmakla katlandığı zahmetin ve harcadığı zamanın bir karşılığı olarak yapılması gereken ödemenin toplamı olarak tanımlar. Kârın ortaya çıkması ile de toplum sadece Kantitatif yönden değil Kalitatif yönden de bir değişmeye uğrar ve «ticari ve kapitalist» aşamaya ulaşır.

Turgot, faizi ve faiz ile çeşitli alanlardaki yatırımların karlılığı arasındaki ilişkiyi de incelemiştir. O'na göre başlıca 5 çeşit yatırım harcaması vardır. Bunlar arazi alımı, parayı ödünç vermek, tarıma, sanayiye veya ticarete yatırmaktır. Bunlar içinde en az gelir getireni arazi alımıdır. Faiz ile ödünç vermek ise en yüksek geliri getirir. Öne sürdüğü bu yatırım analizi zamanına göre ileri bir adım olduğu gibi iktisata yaptığı önemli katkılardan biridir.

Bir malın piyasa fiyatı « arz ve talebi tarafından» belirlenir ve bu fiyat temel kıymette herhangi bir değişiklik olmadığı halde ani değişimler gösterebilir. Ancak bu değişimler ne kadar ani ve şiddetli olursa olsun «temel kıymetten fazla uzaklaşamaz... ve temel kıymete dönme eğilimi taşır». Turgot, bu düşüncesi ile klasik iktisatçıların öne sürdüğü piyasa fiyatlarının yöneleceği «doğal fiyat» görüşünün öncüsü olmuştur.

Diğer fizyokrat düşünürler gibi toprak rantından alınacak « tek vergi» yi savunmuştur.

8. Fizyokrasinin Etkisi

Fransa'da fizyokrasinin etkisi ancak birkaç yıl devam etmiştir.

Tarım ürünleri ihracatındaki sınırlamaların kaldırılmasını takip eden kuraklık ve bunun sonucu olarak yükselen yiyecek fiyatları tarım ürünleri ihracatında eski yasaklara yeniden dönülmesini gerektirmiştir. Fakat fizyokrasinin etkisini sürdürememesinin asıl sebebi, tarihsel süreç içinde çok yanlış bir döneme rastlamasıdır.

Ekonomik yaşamda liberalizmi savunan fizyokratik yazarlar en iyi yönetim biçimi olarak mutlak monarşiyi destekliyorlardı. Bir diğer önemli çelişkileri de Sanayi Devriminin ufukta görüldüğü bir dönemde tarımı savunmalarıydı. Sanayi ürünü ihracatına karşı çıkmaları Fransa'nın sanayi ürünü ihracatına başladığı bir döneme rastlamıştı.

9. Fizyorasiye Eleřtiri: Galiani

Smith'in ulusların zenginliği yayınlanmadan hemen önce iktisadi düşünce ortamında sadece fizyokrat yazarlar yoktu. Başka yazarlar da vardı. Karşılıklı eleştiriler ile düşünce ortamını zenginleştiriyorlardı. Özellikle İktisat konusu olmuştu. Fizyokrasinin deneyden çok akıl yoluna başvurulmasını savunan 'akılcılık' (rasyonalizm) ilkesi eleştiriliyordu. Akılcılığa bir alternatif olarak 'deneysel yöntem' savunulmaya başlanmıştı.

David Hume'un daha 1740 larda öncülüğünü yaptığı ampirik yöntem 1767 de Steuart tarafından yoğun biçimde kullanılmış ve 1770 de Galiani tarafından fizyokrasinin eleştirisinde çıkış noktası olmuştur.

Bu nedenle 18 yüzyılın ikinci yarısı akılcılık ile deneycilik arasında yoğun bir savaşın yaşandığı dönem olacaktır. Aynı Savaş yaklaşık yüzyıl sonra `Avusturya okulu` ile `Tarihçi okul` arasında yeniden patlak verecektir.

Fizyokrat yazarlar mutlak doğruların mevcut olduğunu ve bunların hilekar kimselerle cahil kimseler dışında herkes tarafından algılanmasını mümkün olduğuna kesinlikle inanmışlardır.

Onların bu düşüncesini ilk eleştirenlerden biri Paris'te diplomatik görevlerle bulunan bir İtalyan papazı ferdinando Galiani olmuştur.

1770 de yayınladığı Buğday Ticareti üzerine Konuşmalar adlı kitabında fizyokratların dogmatik rasyonalizmin kınamış ve onun yerine `Tarihsel görecelik` yöntemini önermiştir. Ona göre fizyokratların kesin politika önerileri yerine tarihsel ve coğrafi koşullara uygun esnek politikalar izlenmeliydi.

Galiani 1751 yılında yayınladığı `Della Monte` adlı kitabında esas itibari ile politika ilmi üzerinde durmuşsada yer yer ekonomik konulara da değinmiştir. Bunlar içerisinde en önemli olan subjektif Kıymet teorisidir. Galiani kendinden önceki yazarların yaptığı ve daha sonra da klasik iktisatçıların yapacağı gibi `Kullanım Kıymeti` ile `Değişim Kıymeti` ni birbirinden ayırmıştır. Klasik iktisatçılar daha sonra inceleneceği üzere kullanım kıymeti üzerinde hiç durmayacak ve değişim kıymeti ile ilgilenip onun üretiminde kullanılan emek miktarı ile ölçeceklerdir. (Emek-Kıymet teoris) Galiani ise farklı bir yöntem izlemiştir. Önce kullanım kıymetinin belirlenmesi ile ilgili bir teori oluşturmuş ve sonra bu teoriye dayanarak değişim kıymetini bulmaya çalışmıştır.

Galiani'ye göre Kıymet herhangi bir malın yapısından kaynaklanmaz. Bir malın kıymeti insanın o malları ne ölçüde önemseydiğine bağlı olarak belirlenir. İnsanların mallara vereceği önem toplumsal güçlerin etkisine ve insanların arzularını belirleyen modaya bağlıdır.

Galiani'nin Kıymet teorisinde malın faydası ve kız olup olmaması önemli rol oynar. `Bir malın bizi mutlu etme becerisi` olarak tanımlar. Galiani'ye göre `İnsan kendini değişik güçlere iten hırlara sahiptir. Bu hırların tatmini zevktir. Zevke sahip olmak ise mutluluktur.`

- Buna göre zevk veren her mal yararlıdır. İnsan yemek, içmek, ve uyumak gibi temel hırslarını tatmin ettikten sonra daha güçlü başka hırsızlara kendini kaptırır.’ insan öyle yaratılmıştır ki bir arzusunu tatmin ettiği zaman bir başkası aynı güçle ortaya çıkar. Bu nedenle insan kendini hiçbir zaman tam tatmine ulaşmadan devamlı bir hareket halinde bulur.’
- Galiani aynı zamanda’ikâme etkisinin’Farkındadır.Çünkü’Fiyatı düşen bir mal daha çok tercih edilerek kullanılır.’Demiştir.
- Galiani bu görüşlerini bir fiyat teorisine dönüştürecek şekilde geliştiremediği gibi Bu görüşleri benimseyen ve Galiani ‘nin kitabına atıfta bulunan Turgot da bu işi başaramamıştır.Galiani’nin kitabı 1780 yılında yeniden basılmış ve buna takiben 19 yüzyılda birkaç baskısı daha yapılmışsa da İtalyanca yazıldıkları için gerekli ilgiyi görememişlerdir.

Merkantalizm

- ▶ Merkantilizmin zenginliğinin kaynağı altın ve gümüştür.
- ▶ Devletçiliği benimsemişlerdir.
- ▶ Devletin amacı toplumu zenginleştirmektir.

Fizyokrasi

- ▶ Fizyokratların zenginliğinin kaynağı tarımdır.
- ▶ Doğal düzen ilkesini benimsemişlerdir.
- ▶ Fizyokratların amacı `nedensellik` ilişkisi ve `düzenlilik ilkesi` bulmaktır.

Soru (İŞKUR2000)

Merkantilistler aşağıdakilerden hangisine karşı çıkar?

- a) yerli üretimin korunmasına
- b) ihracatın teşvikine
- c) güçlü bir deniz taşıma filosunun oluşturulmasına
- d) bir ülkenin güç ve zenginliğinin, sahip olduğu kıymetli maden stoku ile ölçülmesine
- e) gümrük tarifelerinin mümkün olduğu kadar düşük tutulmasına

Soru (ÇSGB 2000)

Aşağıdakilerden hangisi merkantilist düşünce ile uyumlu bir uygulama değildir?

- a) dış ticaret fazlasının eritilmesi
- b) ihracatın desteklenmesi
- c) hammaddeden çok mamul madde ihracatına önem verilmesi
- d) ticaret filosunun geliştirilmesi
- e) ithalattan koruyucu gümrük resimlerinin alınması

Soru (KPSS 2003)

18. Yüzyıllardaki iktisatçılar grubu Fizyokratlar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a)Fransa'da doğup gelişmiştir.
- b)Önde gelen lideri F. Ouesnay'dır.
- c)Parasal ilişkiler yerine ekonomik kalkınma ve büyüme üzerinde yoğunlaşmıştır.
- d)F. Ouesnay'nin "Ekonomik Tablo"su en önemli çalışmadır ve bu çalışma Girdi - Çıktı tablolarının öncüsüdür.
- e) Ekonominin, özellikle dış ticaretinin kontrolü konusunda Merkantilistlerle aynı görüşleri paylaşmışlardır

. Aşağıdakilerden hangisi hem toplumda hem de ekonomide doğal düzenin olduğunu savunan görüştür?

A. Sosyalizm

B. Fizyokratlar

C. Kameralizm

D. Merkantilizm

E. Colbertizm

1. Fizyokrasi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Ödemeler bilançosunun sürekli fazla vermesi gerektiğini savunmuşlardır.
- B) Dış ticaretin kısıtlanması gerektiğini savunmuşlardır.
- C) Dış ticaretin ülkeler için artık değer yarattığını öne sürmüşlerdir.
- D) Tüccar zihniyetiyle hareket etmişlerdir.
- E) Artık ürün yaratan tek üretim dalı tarımdır.

1. Tarım sektörünün önemine ilk kez sistematik olarak değinen iktisat ekolü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fizyokrasi
- B) Merkantilizm
- C) Klasik iktisat
- D) Neo klasik iktisat
- E) Keynesyen iktisat

1.

Bir işçinin günlük verimi	X malı	Y malı
A ülkesi	3	5
B ülkesi	1	3

Yukarıdaki tabloya göre mutlak üstünlükler ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) A ülkesi X, B ülkesi Y malında mutlak üstünlüğe sahiptir.
- B) A ülkesi Y, B ülkesi X malında mutlak üstünlüğe sahiptir.
- C) B ülkesi iki malda da mutlak üstünlüğe sahiptir.
- D) A ülkesi iki malda da mutlak üstünlüğe sahiptir.
- E) A ülkesi sadece X malında mutlak üstünlüğe sahiptir.

Merkantilistler aşağıdakilerden hangisine karşı çıkar?

- a) yerli üretimin korunmasına
- b) ihracatın teşvikine
- c) güçlü bir deniz taşıma filosunun oluşturulmasına
- d) bir ülkenin güç ve zenginliğinin, sahip olduğu kıymetli maden stoku ile ölçülmesine
- e) gümrük tarifelerinin mümkün olduğu kadar düşük tutulmasına

Aşağıdakilerden hangisi merkantilist düşünce ile uyumlu bir uygulama değildir?

- a) dış ticaret fazlasının eritilmesi
- b) ihracatın desteklenmesi
- c) hammaddeden çok mamul madde ihracatına önem verilmesi
- d) ticaret filosunun geliştirilmesi
- e) ithalattan koruyucu gümrük resimlerinin alınması

Siz olsaydınız hangi görüşü benimserdiniz ?

Kaynakça

► İktisatın Tarihi

Prof. Dr. Vural Savaş